

*dosarul nr.2-26419/21
2-21168115-12-2-15112021*

HOTĂRÎRE
în numele Legii

10 aprilie 2023
Judecătoria ***** (sediul Centru)
Instanța compusă din:
președintele ședinței, judecătorul
grefier

mun.*****

Lupașcu Natalia
Brega Cristiana

examinând în ședință publică, în procedură contencioasă, cauza civilă la acțiunea depusă de Sacalî Iurie către Direcția Generală Locativ-Comunală și Amenajare a Consiliului mun.*****, intervenient accesoriu Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule privind repararea prejudiciului material și moral, compensarea cheltuielilor de judecată,

a constatat:

Argumentele și solicitările reclamantului

La 12.11.2021 avocatul Coda Victor acționînd în interesele reclamantului Sacalî Iurie a depus cererea de chemare în judecată împotriva Primăriei mun. ***** , Preturii sectorului Botanica cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

În susținerea acțiunii a indicat că la data de 16.06.2021, în sectorul Botanica al mun. ***** , a avut loc un incident în una din curțile blocurilor locative, situată pe str. ***** nr. 45, unde unul sau mai mulți cîini maidanezi, fiind fără supraveghere au deteriorat automobilul de model Toyota Auris cu n/î ***** , care aparține reclamantului Sacalî Iurie. Aceste acțiuni au fost confirmate prin răspunsul nr. 13195 din 17.06.2021 emis de IP Botanica.

Prejudiciul cauzat automobilului, conform raportului de evaluare a pagubei nr. 2070/06/A din 22.06.2021 emis de Uniunea Experților Evaluatorilor Independenți din Republica Moldova, SRL „Expert Auto Plus”, s-a evaluat la suma de 27 020,83 lei.

Menționează că, conform art.art. 74-77 din Legea nr. 436 din 28.12.2006 privind administrația publică locală, proprietatea municipal este gestionată de administrația publică locală a mun. ***** . Respectiv Primăria mun. ***** , prin intermediul serviciilor sale specializate îi revine obligația de supraveghere a teritoriului său, inclusiv obligația de a asigura securitatea bunurilor și a persoanelor ce utilizează aceste bunuri spații (patrimoniu) municipale.

Invocă că la modul general sunt aplicabile art.art. 18,24,37,46 din Constituția RM, și anume Primăria mun. ***** este proprietar de iure a câinelui maidanez ce a produs paguba față de automobilul de model Toyota Auris cu n/î ***** , care aparține reclamantului Sacalî Iurie.

Actul prin care a fost stabilită circumstanța de comitere a prejudiciului material de către cîinele maidanez, față de automobilul lui Sacalî Iurie, nu a fost contestat, iar Primăria mun. ***** prin avizul din 18.06.2021 a fost informată despre posibilitatea prezentării la momentul examinării automobilului.

La data de 12.08.2021 în adresa Preturii mun. ***** a fost depusă o somație, prin care a fost solicitată repararea prejudiciului material și moral, de pe urma acțiunilor sus menționate, iar până la moment nu au primit nici un răspuns.

Solicită reclamantul încasarea din contul Primăriei mun. *****, Pretura sectorului Botanica a prejudiciului material în mărime de 27 020,83 lei, încasarea prejudiciului moral în mărime de 10 000 lei precum și compensarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 10 000 lei.

Ulterior, în cadrul ședinței din 06.02.2023, reclamantul și-a concretizat pretențiile și cercul participanților la proces, astfel pretențiile au fost îndreptate împotriva copârșitorilor - Primăria mun. *****, Consiliul mun.***** și Direcția Generale Locativ Comunală și Amenajare din cadrul Consiliului mun. *****.

Suplimentar, a indicat că potrivit art. 74-77 din Legea nr. 436 din 28.12.2006 privind administrația publică locală proprietatea municipală este gestionată de administrația publică locală a mun. *****,. Și acestuia îi revine obligația de supraveghere a teritoriului său, inclusiv obligația de a asigura securitatea bunurilor și a persoanelor ce utilizează aceste bunuri spații (patrimoniu) municipale.

Astfel, anume Primăria mun. *****, prin serviciile sale specializate este responsabilă de controlul și evidența animalelor fără adăpost (fără supraveghere, abandonate, maidanezi).

Implicit, sunt aplicabile la modul general prevederile art. 18, 24, 37, 46 din Constituția Republicii Moldova. La caz, administrația publică locală (municipală), și anume Primăria mun. ***** este proprietar de iure a câinelui maidanez ce a produs paguba față de automobilul de model Toyota Auris cu n/î *****, aparținut lui Sacali Iurie, până la proba contrarie (art. 123 alin. (4) Cod de procedură civilă - inversarea sarcinii probațiunii).

Actul prin care s-a stabilit circumstanța de comitere a prejudiciului material de către câinele maidanez față de automobilul de model Toyota Auris cu n/î *****, aparținut lui Sacali Iurie nu a fost contestat, mai mult ca atât, Primăria mun. *****, prin avizul din 18.06.2021 a fost informată despre posibilitatea prezentării la momentul examinării automobilului sus numit.

La data de 12.08.2021 în adresa Preturii sect. Botanica, mun. *****, a fost depusă o somație, prin care a fost solicitată repararea prejudiciului material și moral de pe urma acțiunilor prejudiciabile comise față de automobilul aparținut lui Sacali Iurie n/î ***** de model Toyota Auris.

Până la ora actuală nu a parvenit nici un răspuns la somația sus-indicată, fapt ce ne determină să conchidem că Primăria mun. *****, reprezentată de Pretura sectorului Botanica a refuzat în satisfacerea pretențiilor formulate.

În acest sens, de impune necesitatea valorificării drepturilor de reparații prin intermediul instanței de judecată.

În final, în cadrul procesului reclamantul a susținut pretențiile formulate doar împotriva Direcției Generale Locativ Comunală și Amenajare din cadrul Consiliului mun. *****, renunțând la pretențiile îndreptate inițial împotriva Primăriei mun. *****, și Consiliului mun.*****, astfel prin încheierea din 10.04.2023 instanța a dispus încetarea procesului în partea pretențiilor formulate împotriva Primăriei mun. *****, și Consiliului mun.*****.

Poziția părâtului

Prin referința formulată reprezentantul Direcției Generale Locativ Comunală și Amenajare mun. *****, Tcaciuc Denis, și-a exprimat dezacordul cu acțiunea formulată, solicitând respingerea acesteia ca fiind nefondată.

Menționează că, la materialele dosarului lipsește procesul-verbal de cercetare la fața locului, și nu este specificat cum a fost parcat autovehiculul, regulamentar sau neregulamentar.

La fel la materialele cauzei lipsește dovada că prejudiciul a fost cauzat de către câini sau de alți factori.

Consideră că raportul prezentat în cauză este nul, deoarece este întocmit în conformitate cu legislația altei țări - Federației Ruse și nu este valabil pe teritoriul Republicii Moldova, și anume – РД 37.009.015-98. Методическое руководство по определению стоимости автотранспортных средств с учетом естественного износа и технического состояния на момент предъявления (с Изменениями N 1, N 2, N 3)” (вместе с „Методикой подбора аналогов автотранспортному средству, предъявляемому на осмотр”, „Методикой определения процента износа шин транспортных средств”).

Aplicarea legislației Federației Ruse în cadrul examinării cererii de chemare în judecată și probelor care au stat la bază acțiunii civile în cadrul instanțelor naționale de judecată în domeniul nu este acceptabilă.

Totodată, Raportul întocmit de către Expert Auto Plus nr. 2072/06A din 23.06.2021 se pronunță integral doar asupra costului materialelor necesare pentru recondiționarea automobilului, iar expertiza în cauză nu reprezintă o probă că automobilul este deteriorat la ziua inspectării sau mult mai înainte și nu este identificat sau cercetat obiectul deteriorării: piatră, ciocan, grindină, sau alte lovituri mecanice și nici nu au fost identificate alte semne caracteristice - acțiunea, data ora și locul faptei, obiectul care a provocat deteriorarea rămânând integral neidentificate.

Consideră că în acest sens, reclamantul urma să se adreseze la compania de asigurări în cel mai scurt termen pentru stabilirea cuantumului despăgubirilor și/sau pentru a primi despăgubire.

În condițiile invocate mai sus, consideră, că toate actele prezentate de reclamant sunt lipsite integral de probațiune în constatarea faptului cum, când și de către cine a fost adus prejudiciul, iar actele prezentate nu reprezintă un proces de stabilire/identificare a persoanei vinovate, ci doar un cumul de bănuieli și constatări irelevante la caz și în lipsa integrală a unei cercetări legale la caz.

În același sens faptul că a fost chemată poliția - nu înseamnă că anterior aceste zgârieturi mecanice nu au existat, iar bănuielile înscrise în proces nu reprezintă o dovadă a faptului comis.

Accentuiază faptul că Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule Nr. 414 din 22-12-2006 reglementează raporturile juridice dintre asigurători, asigurați și persoane terțe ce derivă din contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, precum și modul de realizare a acestui tip de asigurare.

Conform prevederilor art. 118 alin. (1) CPC al RM fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale, iar reclamantul Sacali Iurie nu a dovedit prin probe concludente temeinicia pretențiilor sale față de Direcția generală locativ-comunală și amenajare a Consiliului municipal *****.

Atrage atenția în ceea ce ține de repararea prejudiciului material cauzat, solicitat de reclamant, că conform art. 2014 al Codului Civil al RM.

În acest sens, menționează că reclamantul nu a indicat faptele, circumstanțele de fapt pentru argumentarea pretențiilor formulate.

În ceea ce privește persoanele care sunt ținute a răspunde, principiul este că răspunderea pentru animal incumbă persoanei care, la momentul producerii prejudiciului, avea paza juridică a animalului. Paza juridică decurge, ca regulă, din dreptul pe care îl are o persoană de a se folosi de animalul respectiv, care împiedică prerogativa de comandă, de direcție și supraveghere asupra animalului. În această situație este proprietarul - persoană fizică sau juridică - al animalului ori persoana căreia proprietarul i-a transmis folosința animalului. Așadar paza juridică poate

coexista cu paza materială. Numai paza juridică atrage aplicarea prevederilor art. 2014 din Codul Civil. Cel care are numai pază materială va putea fi tras la răspundere, nu însă pe temeiul art. 2014 Codul Civil, ci pentru fapta proprie, în condițiile dovedirii directe a elementelor răspunderii.

Elementul esențial pentru fundamentarea acestei răspunderi îl constituie paza juridică.

Atrage atenția că au fost conturate două orientări principale: fundamentarea răspunderii pe ideea de risc - potrivit căreia cel care trage foloasele unei activități trebuie să suporte și consecințele păgubitoare ale activității respective; fundamentarea pe ideea unei prezumții de culpă în supraveghere, de vinovăție în exercitarea pazei juridice. Fundamentarea astfel conturată în sistemul Codului civil pe ideea unei prezumții absolute de vină și pe ideea generală de garanție marchează, în fond, în privința răspunderii pentru prejudiciile cauzate de animal, tendința spre afirmare a unei adevărate răspunderi obiective a celui care are paza juridică a animalului.

Pentru angajarea răspunderii, victima prejudiciului trebuie să facă dovada că prejudiciul a fost cauzat de către animal și că, la data cauzării prejudiciului, animalul se afla în paza juridică a persoanei de la care se pretinde plata despăgubirilor.

Cel care are paza juridică a animalului se poate exonera de răspundere numai dacă face dovada că producerea, de către animal, a prejudiciului s-a datorat: faptei victimei înseși, care a provocat reacția cauzatoare de prejudicii animalului; faptei unei terțe persoane pentru care cel ce are paza juridică a animalului nu este ținut a răspunde; cazului de forță majoră, nu însă și cazului fortuit prejudiciului este îndreptățită să urmărească pe cel care are paza juridică a animalului, pe temeiul art. 2014 Codul civil.

Consideră că reclamantul Sacalî Iurie prin reprezentantul său, avocatul Coda Victor, nu au stabilit cu certitudine circumstanțele care au importanța pentru examinarea cererii de chemare în judecată, și anume: cine a cauzat prejudiciul material: persoană sau animale domestice, un câine sau alt animal sălbatic (pisici, păsări sau șobolani); există sau nu expertiza corespunzătoare; obiectul de cercetare, lucrurile, substanțele, urmele, documentele, faptele, fenomenele, circumstanțele; care este legătura causală cu încasarea prejudiciului de la DGLCA dacă lipsesc probe concludente supra faptului de către cine este provocată paguba, vinovăție, consecințele prejudiciabile și legătura causală între acestea: legătura causală are importanță în stabilirea limitelor răspunderii materiale; și care este legea aplicabilă.

În sensul în care lipsesc integral careva probe asupra accidentului produs (proces-verbal de contravenție, proces penal etc., alte probe confirmative, înregistrări video), lipsesc alte elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea importantă pentru justa soluționare a cauzei, asigurarea obligatorie de răspundere civilă, probe că paguba este provocată anume de câini și că legalitatea determinării valorii pretențiilor și sumei prejudiciului se bazează pe legislația Federației Ruse, în astfel de circumstanțe este evident lipsa faptului ilicit din partea DGLCA.

Consideră că, acțiunea civilă este neîntemeiată (f.d.101-105).

Poziția intervenientului accesoriu

Prin referința depusă, reprezentantul Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule a indicat că acțiunea este neîntemeiată, fiind pasibilă respingerii pornind de la argumentele care succed.

Potrivit prevederilor art. 1998 alin. (1) - alin. (3) Cod civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune. Prejudiciul cauzat prin fapte licite sau fără vinovăție se repară numai în cazurile expres prevăzute de lege. O altă

persoană decât autorul prejudiciului este obligată să repare prejudiciul numai în cazurile expres prevăzute de lege.

Răspunderea autorităților publice în cadrul răspunderii delictuale este guvernată de art. 2006 Cod civil, potrivit căruia, prejudiciul cauzat printr-un act administrativ ilegal sau nesoluționarea în termen legal a unei cereri de către o autoritate publică sau de către o persoană cu funcție de răspundere din cadrul ei se repară integral de autoritatea publică. Persoana cu funcție de răspundere va răspunde solidar în cazul intenției sau culpei grave. Persoanele fizice, au dreptul să ceară repararea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile indicate la alin. (1). Obligația de reparare a prejudiciului nu se naște în măsura în care cel prejudiciat a omis, cu intenție ori din culpă gravă, să înlăture prejudiciul prin mijloace legale. În cazul în care o autoritate publică are o obligație impusă de un act adoptat în scopul protecției contra riscului de producere a unui anumit fel de prejudiciu, ea răspunde pentru prejudiciul de acest fel cauzat sau nepreîntâmpinat prin neexecutarea obligației, cu excepția cazului când autoritatea publică demonstrează că a dat dovadă de diligență rezonabilă în executarea obligației. Autoritatea publică nu răspunde pentru prejudiciul cauzat prin adoptarea unui act normativ sau omisiunea de a-l adopta.

La fel, a atras atenția că art. 2014 Cod civil prevede răspunderea pentru prejudiciul cauzat de animale în special, statuând că, proprietarul unui animal sau persoana care se servește de animal în timpul serviciului răspunde de prejudiciul cauzat de acesta, fie că se afla în paza sa, fie că a scăpat de sub pază. Obligația reparației nu apare dacă prejudiciul a fost cauzat de un animal domestic predestinat activității profesionale, de întreprinzător sau obținerii de mijloace pentru întreținerea proprietarului, iar proprietarul animalului a asigurat grija cuvenită pentru supravegherea animalului, sau dacă prejudiciul s-a produs chiar și în cazul manifestării unei asemenea griji. Persoana care, în baza contractului încheiat cu posesorul animalului, și-a asumat obligația de a supraveghea animalul răspunde pentru prejudiciul cauzat de acesta dacă nu demonstrează nevinovăția sa.

Menționează că, la caz, nu sunt întrunite elementele de bază pentru antrenarea răspunderii civile delictuale a autorității publice pârâte, precum nu se învederează nici un temei pentru care în cadrul acestui litigiu ar putea fi adusă careva atingere drepturilor și obligațiilor AP BNAA.

Or, AP BNAA își desfășoară activitatea în corespundere cu prevederile Legii nr. 414/2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule (în continuare - Legea nr. 414/2006), la art. 30 alin. (1) din Legea nr. 414/2006, fiind stabilit că, Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule (în continuare - Birou Național) este o asociație profesională, necomercială, constituită prin comunitate de interese, cu statut de persoană juridică, bazată pe principiul apartenenței obligatorii a asigurătorilor de răspundere civilă auto în calitate de membru, care îndeplinește prerogativele și atribuțiile de Birou Național al Republicii Moldova în Consiliul Birourilor Sistemului Internațional de Asigurare „Carte Verde”.

Astfel, potrivit prevederilor art. 3 din Legea nr. 414 din 2006, obiect al asigurării obligatorii de răspundere civilă auto îl constituie răspunderea civilă a proprietarului și/sau utilizatorului de autovehicul pentru orice pagubă sau vătămare corporale produsă prin accident de autovehicul în limitele teritoriale de acoperire ale asigurării, iar potrivit prevederilor art. 8 alin. (1) din Legea nr. 414 din 2006, asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto se realizează nemijlocit prin încheierea de contract de asigurare între proprietarul sau utilizatorul de autovehicul și asigurătorul licențiat pentru asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto care se perfectează pe suport de hârtie și/sau prin mijloace tehnice electronice în regim on-line,

conform procedurii stabilite prin actele normative ale autorității de supraveghere.

La fel, a accentuat faptul că conform prevederilor art. 15 alin. (1) din Legea nr. 414/2006, asigurătorul acordă despăgubiri dacă prejudiciile s-au produs din culpa asiguratului sau utilizatorului de autovehicul, precum și în cazul în care, la data accidentului, utilizatorul nu este inclus în contractul de asigurare încheiat între proprietar sau utilizator și asigurător; utilizatorul sau asiguratul nu posedă permis de conducere de categoria respectivă; utilizatorul sau asiguratul nu a respectat obligații tehnice legale cu privire la starea și siguranța autovehiculului.

Astfel, în condițiile art. 2022 alin. (1) Cod civil, se consideră că persoana a cauzat prejudiciul dacă el constituie consecința faptei acelei persoane ori consecința izvorului de pericol pentru care acea persoană răspunde conform legii.

Ca consecință specifică că evenimentul din data de 16.06.2021 nu reprezintă un eveniment care poate fi încadrat în prevederile art. 2013 Cod civil, care să atragă răspunderea civilă delictuală a posesorului de izvor de pericol sporit și implicit, care să atragă intervenirea AP BNAA în condițiile Legii nr. 414/2006, dată fiind lipsa legăturii cauzale între pretenziunile acțiunii ale autorității publice pârâte și deteriorarea autovehiculului aparținând reclamantului, pretenziunile ultimului formulate în acțiune sunt lipsite de temei și urmează a fi respinse.

Poziția participanților în cadrul ședinței de judecată

În cadrul ședinței reprezentantul reclamantului, avocatul Coda Victor și reclamantul Sacali Iuri au susținut acțiunea depusă solicitând încasarea prejudiciului de la Direcția Generală Locativ-Comunală și Amenajare din cadrul Consiliului mun. *****, menționând că ultima poartă răspunderea pentru prejudiciul cauzat bunului ce aparține reclamantului ca urmare producerii incidentului din 16.06.2021. De asemenea, au pledat pentru compensarea cheltuielilor de judecată în suma de 10 000 lei.

La rândul său reprezentantul pârâtului, dl Tcaciuc Denis a susținut poziția expusă în referință și a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată.

Reprezentantul Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule, fiind citat legal, în ședința de judecată nu s-a prezentat, din motive necunoscute instanței.

Aprecierea instanței de judecată

Audiind participanții la proces prezenți în cadrul ședinței, studiind argumentele și materialele cauzei, și raportându-le per ansamblu la circumstanțele speței, instanța reține următoarele.

Potrivit dispozițiilor art. 130 alin. (1) Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multă aspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În temeiul art. 240 alin. (1) Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.

Conform art. 239 Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Prin înscrisurile atașate la dosar, se atestă că la 16.06.2021 reclamantul Sacali Iuri s-a adresat cu o cerere față de Inspectoratul de Poliție sect. Botanica privind faptul deteriorării automobilului de model Toyota Auris cu n/î *****, ce-i aparține cu drept de proprietate.

Astfel, prin răspunsul nr.34/20/4-13195 din 17.06.2021 Inspectoratul de Poliție sect.Botanica a comunicat că în urma cazului s-a constatat că deteriorarea automobilului de model Toyota Auris cu n/î *****, care aparține reclamantului Sacalî Iurie a fost produsă de către un câine maidanez, iar conform art. 16 alin.(1) Cod contravențional al RM, este pasibilă de răspundere contravențională persoana fizică responsabilă care, în momentul săvârșirii contravenției, are împlinită vârsta de 18 ani (f.d.7).

Conform raportului de evaluare a pagubei nr. 2070/06/A din 22.06.2021 emis de S.R.L. „Expert Auto Plus”, prejudiciul cauzat automobilului Toyota Auris cu n/î *****, care aparține reclamantului Sacalî Iurie, a fost evaluat la suma de 27 020,83 lei (f.d. 12-20).

Astfel, Sacalî Iurie a promovat în justiție o acțiune împotriva Primăriei Mun.*****, Consiliul mun.*****, Direcția Generală Locativ-Comunală și Amenajare din cadrul Consiliului mun. *****, privind repararea prejudiciului material și moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Ulterior, reclamantul și-a susținut pretențiile îndreptate împotriva Direcția Generală Locativ-Comunală și Amenajare din cadrul Consiliului mun. *****, renunțând la pretențiile înaintate împotriva Primăriei Mun.*****, Consiliul mun.*****, cu încetarea procesului în această parte.

Instanța de judecată subliniază că litigiu dat este intentat în vederea reparării prejudiciului cauzat, limitele judecării cauzei fiind indicate expres de reclamant, care a susținut că prezenta acțiune este întemeiată pe prevederile art. art. 1998, 2005,2014, 2017, 2022, 2025 Cod Civil.

În sensul art. 27 alin. (1) Codul de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

Prin urmare, făcând uz de principiul disponibilității părții în proces, reclamantul a înțeles să se îndrepte cu o acțiune în repararea prejudiciului cauzat împotriva Direcției Generale Locativ-Comunală și Amenajare din cadrul Consiliului mun. ***** susținând că, prezentului litigiu îi sunt aplicabile dispozițiile legale referitoare la răspunderea delictuală.

În conformitate cu prevederile art. 15 alin. (1), (2) Codul Civil, apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară. Modul de soluționare a litigiului dintre părți pînă la adresare în instanță de judecată poate fi prevăzut prin lege sau contract.

Potrivit art. 16 alin. (1) lit. g) Codul Civil, apărarea dreptului civil se face, în condițiile legii, prin repararea prejudiciului patrimonial și, în cazurile prevăzute de lege, a celui nepatrimonial.

Potrivit art. 458 CC, animalele nu sînt lucruri. Ele sînt ocrotite prin legi speciale. În privința animalelor se aplică în mod corespunzător dispozițiile legale referitoare la lucruri, cu excepția cazurilor stabilite de lege.

Conform dispozițiilor art. 1998 alin. (1) Codul Civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Instanța reiterează că, sub incidența normei articolului 1998 Codul Civil, cad toate raporturile de reparare a prejudiciului delictual, dacă nu există o normă specială menită să reglementeze anumite obligații delictuale, ținând cont de specificul lor.

Spre deosebire de răspunderea contractuală, care apare ca urmare a încălcării unei obligații concrete, stabilită prin contract, cea delictuală se angajează în rezultatul încălcării unei

obligații legale cu caracter general (născută dintr-un raport civil absolut), care revine tuturor – de a nu leza drepturile altora prin fapte ilicite.

Pentru apariția răspunderii delictuale este necesar un fapt juridic. Acest rol îl îndeplinește temeiul răspunderii delictuale. Temeiul răspunderii delictuale este componența delictului civil. Componența delictului civil constituie o totalitate de elemente esențiale formulate de legiuitor ca necesare și suficiente pentru angajarea răspunderii delictuale. Componența delictului civil include următoarele elemente (condiții): prejudiciul, fapta ilicită, raportul causal dintre faptă și prejudiciu și vinovăția.

Acestea sunt condițiile generale necesare pentru antrenarea răspunderii delictuale. Lipsa unei condiții, potrivit regulii generale, exclude răspunderea delictuală, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege când răspunderea delictuală se poate angaja și în lipsa unor condiții. Dacă legea modifică sau restrânge cercul condițiilor necesare pentru angajarea răspunderii delictuale, suntem în prezența unor condiții speciale.

Fapta ilicită este fapta prin care, încălcându-se normele dreptului obiectiv, se lezează drepturile subiective sau interesele persoanei. Fapta ilicită poate apărea sub forma acțiunii sau inacțiunii. Fapta ilicită apare sub forma inacțiunii în acele situații când, potrivit legii, o persoană este obligată să îndeplinească o activitate sau să săvârșească o anumită acțiune. Abținerea de la îndeplinirea acestei activități sau de la săvârșirea acțiunii prevăzută de normele imperative constituie o faptă ilicită.

Pentru antrenarea răspunderii delictuale este necesar ca între fapta ilicită și prejudiciu să existe un raport causal. Raportul causal este și condiția în funcție de care se determină mărimea despăgubirii. Se repară numai prejudiciul care este consecința directă a faptei ilicite.

Instanța învederează că în sensul legislației pertinente speței, pentru angajarea răspunderii pentru prejudiciul cauzat de animale, persoana care pretinde prejudiciul trebuie să facă dovada că paguba a fost cauzat de către animal și că, la data cauzării prejudiciului, animalul se afla în paza juridică a persoanei de la care se pretinde plata despăgubirilor. Paza juridică se prezumă că aparține proprietarului animalului care cauzat prejudiciul, până la proba contrară. De îndată ce aceste elemente au fost dovedite, se declanșează în mod automat, răspunderea în conformitate cu art. 2014 CC.

În concordanță cu prevederile art. 2014 CC, proprietarul unui animal sau persoana care se servește de animal în timpul serviciului răspunde de prejudiciul cauzat de acesta, fie că se afla în paza sa, fie că a scăpat de sub pază. Obligația reparației nu apare dacă prejudiciul a fost cauzat de un animal domestic predestinat activității profesionale, de întreprinzător sau obținerii de mijloace pentru întreținerea proprietarului, iar proprietarul animalului a asigurat grija cuvenită pentru supravegherea animalului, sau dacă prejudiciul s-a produs chiar și în cazul manifestării unei asemenea griji. Persoana care, în baza contractului încheiat cu posesorul animalului, și-a asumat obligația de a supraveghea animalul răspunde pentru prejudiciul cauzat de acesta dacă nu demonstrează nevinovăția sa.

Potrivit art. 2017 CC, persoana păstrează răspunderea pentru prejudiciul cauzat de o construcție izvor de pericol sporit pe care o abandonează, până când o altă persoană intră în posesia ei sau obține paza ei juridică ori începe să o exploateze. Această regulă se aplică în mod corespunzător, în măsura în care este rezonabil, celui care are paza animalului.

Totodată, potrivit art. 2025 alin. (1) Cod civil, repararea prejudiciului se face în natură, prin restabilirea situației anterioare (transmiterea unui bun de același gen și de aceeași calitate, repararea bunului deteriorat etc.), iar dacă aceasta nu este cu putință ori dacă persoana vătămată

nu este interesată de repararea în natură, prin plata echivalentului bănesc (despăgubire), stabilit prin acordul părților sau, în lipsa unui asemenea acord, prin hotărîre judecătorească.

Conform art. 2036 alin. (1) Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri.

Astfel, reclamantul a susținut în cadrul procesului că bunul său a fost deteriorat de câine maidanez iar în virtutea prevederilor art.74-77 din Legea privind administrația publică locală nr. 436-XVI din 28.12.2006, autoritatea publică locală este proprietar de iure a câinelui maidanez care a produs paguba față de automobilul.

Potrivit art.74 alin.(1) din Legea privind administrația publică locală, constituie patrimoniu al unităților administrativ-teritoriale bunurile mobile și imobile proprietate a satului (comunei), orașului (municipiului), raionului și unității teritoriale autonome Găgăuzia, precum și drepturile și obligațiile lor cu caracter patrimonial.

Conform art. 75 din din Legea privind administrația publică locală, din domeniul public al unității administrativ-teritoriale fac parte bunurile determinate de lege, precum și bunurile care, prin natura lor, sînt de uz sau de interes public local. Interesul public implică afectarea bunului la un serviciu public sau la orice activitate care satisface necesitățile colectivității, fără a presupune accesul nemijlocit al acesteia la utilizarea bunului conform destinației.

Se reține că prin decizia Consiliului mun. ***** nr.4/4 din 17.09.2019 a fost aprobat Regulamentul privind întreținerea animalelor de companie cu și fără stăpîn în mun.***** (în continuare Regulament nr.1) și Regulamentul privind capturarea, transportarea, evidența și îngrijirea câinilor și a pisicilor fără supraveghere și fără stăpîn din municipiul ***** (în continuare Regulament nr.2).

De asemenea, prin decizia Consiliului mun. ***** nr.4/4 din 17.09.2019 s-a dispus crearea serviciului Protecția Animalelor în cadrul Direcției generale locativ- comunale și amenajare cu 6 unități de personal, dar și înființarea în cadrul acestei structuri Registrului de evidență a animalelor fără stăpîn capturate de pe raza mun. ***** și Registrului animalelor de companie din municipiul *****.

Conform pct.2, în sensul Regulament nr.1 se definesc următorii termeni:

- *câini și pisici nesupravegheate și fără stăpîn (fără adăpost)* sunt animale rămase tară îngrijirea omului și fără supraveghere directă din partea stăpînului (proprietarului), aflate în stradă sau în alte locuri publice, fără însoțitor.

-*câini considerați periculoși* - câini care au manifestat deja agresivitate, tară a fi provocați, față de oameni și animale, fapt atestat de reclamant și martori, confirmat printr-un proces-verbal corespunzător (act). întocmit în conformitate cu cerințele legislației Republicii Moldova;

-*câine care manifestă comportament agresiv* - câine care prin acțiunile și comportamentul său poate vătăma alte ființe sau cauzează pagube materiale;

-*capturarea animalelor* - set de măsuri pentru prinderea și transportarea animalelor la punctul de întreținere temporară sau azil.

Potrivit pct.11.1 din Regulamentul nr.1, gestionarea numărului de animale fără adapost se realizează prin mijloace care exclud vătămarea animalelor, precum și periclitarea sănătății fizice și psihice a oamenilor, distrugerea bunurilor persoanelor fizice și juridice, dăunarea mediului înconjurător.

De asemenea, pct.11.2 din Regulamentul menționat prevede că gestionarea numărului de animale fără adăpost se realizează prin capturare, sterilizare, adopție, supraveghere (curatelă) prin programul „Capturare - Sterilizare - Eliberare”.

Pct.11.3 din Regulament prevede că câinii care se află în locuri publice (străzi, curți, parcuri, scuaruri etc), fără persoane însoțitoare, cu excepția celor crotaliați (metoda programului „Capturare -Sterilizare- Eliberare”) sunt considerați fără adăpost și sunt supuși capturării obligatorii de către serviciile speciale de capturare. Aceștia urmează să fie plasați în punctul de întreținere temporară, iar ulterior se asigură: identificarea, înregistrarea, tratarea și restituirea către proprietar, iar dacă câinele nu are proprietar, transmiterea la un azil sau unei alte persoane care dorește să îl adăpostească sau eliberarea în habitatul obișnuit. În cazul în care este necesară încetarea durerilor fizice insuportabile a animalelor neviabile, dacă există o boală incurabilă care a fost diagnosticată de un specialist în domeniul medicinei veterinare sau consecințe incurabile a traumatismului acut, incompatibile cu viața, de asemenea în cazul diagnosticării sigure a rabiei, după 15 zile de carantină - confirmată a rabiei, se efectuează eutanasierea. Procedura respectivă trebuie să fie efectuată de către medicul veterinar, care trebuie să argumenteze decizia. Pentru eutanasiere trebuie să fie folosite medicamentele și anestezia care sunt permise de regulament și care vor garanta moartea rapidă și fără durere.

Potrivit pct.14.1.Pe teritoriul municipiului ***** este pus în aplicare programul „Capturare - Sterilizare- Vaccinare - Eliberare”.

Astfel, conform pct.14.11 din Regulament, animalele sunt eliberate în habitat, în locul de unde au fost capturate, cu excepția terenurilor de joacă pentru copii, terenurilor sportive, piețelor, teritoriilor instituțiilor de învățământ, instituțiilor medicale și celor destinate alimentației publice.

În același timp, evidența numărului animalelor fără supraveghere potrivit pct.17.1 din Regulament îi revine comisiei din cadrul Serviciul de Gestiune și Protecția Animalelor.

Potrivit pct.18.1 din Regulament, Primaria mun.***** îi revine obligația creării Serviciul de Gestiune și Protecția Animalelor (SGPA), responsabilă de supravegherea și protecția animalelor și asigură buna funcționare a acesteia.

Instanța de judecată menționează că, răspunderea autorităților publice în cadrul răspunderii delictuale este guvernată de art. 2006 Cod civil, potrivit căruia, prejudiciul cauzat printr-un act administrativ ilegal sau nesoluționarea în termen legal a unei cereri de către o autoritate publică sau de către o persoană cu funcție de răspundere din cadrul ei se repară integral de autoritatea publică. Persoana cu funcție de răspundere va răspunde solidar în cazul intenției sau culpei grave. Persoanele fizice au dreptul să ceară repararea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile indicate la alin.(1). Obligația de reparare a prejudiciului nu se naște în măsura în care cel prejudiciat a omis, cu intenție ori din culpă gravă, să înlăture prejudiciul prin mijloace legale. În cazul în care o autoritate publică are o obligație impusă de un act adoptat în scopul protecției contra riscului de producere a unui anumit fel de prejudiciu, ea răspunde pentru prejudiciul de acest fel cauzat sau nepreîntâmpinat prin neexecutarea obligației, cu excepția cazului când autoritatea publică demonstrează că a dat dovadă de diligență rezonabilă în executarea obligației. Autoritatea publică nu răspunde pentru prejudiciul cauzat prin adoptarea unui act normativ sau omisiunea de a-l adopta.

La fel, art. 2014 Cod civil prevede răspunderea pentru prejudiciul cauzat de animale în special, statuând că, proprietarul unui animal sau persoana care se servește de animal în timpul serviciului răspunde de prejudiciul cauzat de acesta, fie că se afla în paza sa, fie că a scăpat de sub pază. Obligația reparației nu apare dacă prejudiciul a fost cauzat de un animal domestic predestinat activității profesionale, de întreprinzător sau obținerii de mijloace pentru întreținerea

proprietarului, iar proprietarul animalului a asigurat grija cuvenită pentru supravegherea animalului, sau dacă prejudiciul s-a produs chiar și în cazul manifestării unei asemenea griji. Persoana care, în baza contractului încheiat cu posesorul animalului, și-a asumat obligația de a supraveghea animalul răspunde pentru prejudiciul cauzat de acesta dacă nu demonstrează nevinovăția sa.

În sensul prevederilor legale enunțate se înțelege că debitor este autoritatea publică obligată să ia măsuri împotriva riscului de producere a unui anumit fel de prejudiciu. În ce privește sarcina probațiunii, legiuitorul derogat de la regulile generale, instituind prezumția de vinovăție a autorității publice. În consecință, persoana vătămată nu este obligată să dovedească vinovăția autorității publice în producerea daunei, iar aceasta se consideră vinovată de cauzarea prejudiciului dacă nu va dovedi că a manifestat diligență rezonabilă în executarea obligației.

În speță, se reține că nu sunt întrunite cele patru condiții de angajare a răspunderii delictuale ale pârâtei, nefiind demonstrată legătura cauzale între pretinsele inacțiuni ale pârâtei și deteriorarea autovehiculului reclamantului.

În acest caz, instanța subliniază că în virtutea prevederilor art.118 CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept teme al obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Instanța ține să remarce că la dosar nu se regăsesc probe pertinente precum că prejudiciul a fost cauzat nemijlocit de un caine fără stăpân (fără adăpost) în sensul Regulamentului privind întreținerea animalelor de companie cu și fără stăpân în mun.***** și Regulamentul privind capturarea, transportarea, evidența și îngrijirea câinilor și a pisicilor fără supraveghere și fără stăpân din municipiul *****.

Or răspunsul IP Botanica din 17.06.2021 nu poate fi apreciată drept probă care oferă o concluzie clară și indubitabilă.

Instanța va aprecia critic argumentele reclamantului că în zina locuinței sale, unde și a avut loc incidentul, persistă problema existenței numărului mare a animalelor fără supraveghere or la materialele cauzei nu sunt administrate probe privind înaintarea de reclamant sau alți locatari din blocul locativ a cererii pentru capturarea animalelor fără supraveghere și fără stăpân în modul stabilit la 4.4 din Regulamentul privind capturarea, transportarea, evidența și îngrijirea câinilor și a pisicilor fără supraveghere și fără stăpân din municipiul *****.

Reieșind din cele evidențiate, nu se poate constata lipsa unei diligențe în activitatea Direcției General Locativ-Comunală și Amenajare a Consiliului mun. *****.

În același timp, instanța remarcă faptul că în condițiile Regulamentului privind întreținerea animalelor de companie cu și fără stăpân în mun.***** cât și a Regulamentului privind capturarea, transportarea, evidența și îngrijirea câinilor și a pisicilor fără supraveghere și fără stăpân din mun. ***** , SGPA din cadrul Direcției General Locativ-Comunală și Amenajare este responsabilă pentru controlul, protecția și regularea numărului animalelor de companie și a celor fără stăpân în mun. ***** , prin metode umane.

Totodată, conform pct.18.2 al Regulamentului privind întreținerea animalelor de companie cu și fără stăpân în mun.***** , odată cu crearea SGPA din cadrul Direcției General Locativ-Comunală și Amenajare, nemijlocit Primăriei mun.***** îi revine obligația asigurarea bunei funcționări a acesteia.

Prin urmare, instanța constată netemeinicia argumentului reclamantului că Direcția General Locativ-Comunală și Amenajare poartă răspundere pentru prejudiciul material cauzat prin deteriorarea automobilului de model Toyota Auris cu n/î ***** ca urmare incidentului

produs la data de 16 iunie 2021 or la caz, nu sunt întrunite elementele de bază pentru antrenarea răspunderii civile delictuale a pârâtei.

Din care considerente, instanța va respinge solicitarea reclamantului Sacalî Iurie cu privire la încasarea prejudiciului material.

Subsecvent, fiind stabilit că pretențiile reclamantului Sacalî Iurie cu privire la încasarea prejudiciului material sunt neîntemeiate, instanța de judecată va respinge și cerința cu privire la repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

În aceste circumstanțe, instanța de judecată investită cu examinarea litigiului deferit judecătii nu poate găsi o altă elucidare a cazului decât cea clarificată mai sus, de vreme ce concluzia instanței este consecința dedusă în urma prezentării probelor de către părți și examinate în cadrul ședinței de judecată, or, în conformitate cu prevederile art. 118 alin. (1) sprijinite cu dispoziția art. 119 alin. (1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temeii al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel, iar probele se adună și se prezintă de către părți.

Sintetizând cele expuse mai sus și examinând probatoriul administrat la dosar prin raportarea acestuia la prevederile art. 118, 121 – 122 Codul de procedură civilă, instanța reiterează că acțiunea reclamantului este neîntemeiată și urmează a fi respinsă.

În conformitate cu prevederile art. 238-241 CPC al R.M. instanța de judecată,

h o t ă r ă ș t e:

Se respinge ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Sacalî Iurie către Direcția General Locativ-Comunală și Amenajare a Consiliului mun. *****, intervenient accesoriu Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule privind repararea prejudiciului material și moral, compensarea cheltuielilor de judecată.

Hotărârea este cu drept de atac în ordine de apel în Curtea de Apel ***** în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei ***** (sediul Centru).

Președintele ședinței,
judecătorul

/semnătura/

Lupașcu Natalia